

**Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2020-1085
(mr. dr. S.O.H. Bakkerus, voorzitter en mr. F.M.M.L. Fleskens, secretaris)**

Klacht ontvangen op : 28 juli 2020
Ingediend door : Consument
Tegen : N.V. Noordhollandsche van 1816, Schadeverzekeringsmaatschappij, gevestigd te Oudkarspel, verder te noemen Verzekeraar
Datum uitspraak : 22 december 2020
Aard uitspraak : Bindend advies
Uitkomst : Vordering toegewezen
Bijlage : Relevante bepalingen uit de toepasselijke verzekeringsvoorwaarden

Samenvatting

De zoon van Consument heeft bij de buurman een gasleiding doorgeslepen. Liander heeft de zoon aansprakelijk gesteld. Verzekeraar heeft dekking voor aansprakelijkheid afgewezen omdat de buurman ook schuld heeft aan de schade en omdat de zoon opzettelijk heeft gehandeld. De Commissie is van oordeel dat de zoon jegens Liander wettelijk aansprakelijk is. Verzekeraar dient dan in beginsel dekking te verlenen. Dat de buurman mogelijk ook aansprakelijk is, betekent niet dat Verzekeraar dan dekking mag weigeren. Ook kan Verzekeraar geen beroep doen op de opzetclausule. Het handelen van de zoon was immers niet gericht op de schade zelf, maar enkel op het doorslijpen van de gasleiding. Vordering toegewezen.

1. De procedure

- 1.1 De Commissie beslist op basis van haar Reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat hierbij om: 1) het klachtformulier van Consument; 2) het verweerschrift van Verzekeraar; 4) de namens Consument ingediende repliek en 4) de dupliek van Verzekeraar.
- 1.2 Partijen zijn opgeroepen voor een hoorzitting op 25 november 2020 en zijn aldaar verschenen.
- 1.3 Consument en Verzekeraar hebben gekozen voor een bindend advies. De uitspraak is daarom bindend. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

- 2.1 Consument heeft bij Verzekeraar een aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren met dekking voor zijn gezin gesloten.

De toepasselijke verzekeringsvoorwaarden hebben nummer I (03616). De relevante bepalingen van deze voorwaarden staan in de bijlage bij deze uitspraak.

- 2.2 Op 24 december 2019 heeft de destijds 16-jarige zoon van Consument een buurman geholpen met klussen. De buurman heeft de zoon hiervoor niet betaald. De zoon heeft bij het opruimen een gasleiding met een slijptol doorgeslepen. De gasleiding stond onder druk, waardoor gas ontsnapte en een gevaarlijke situatie ontstond. Liander heeft de gasleiding gerepareerd en de factuur op naam van de zoon gezet en hem aansprakelijk gesteld voor de schade van € 1.126,43.
- 2.3 Consument heeft bij Verzekeraar een claim op zijn verzekering ingediend en Verzekeraar heeft daarna verschillende keren vragen gesteld over hoe de schade is veroorzaakt.
- 2.4 Per e-mailbericht van 1 april 2020 heeft Consument - voor zover relevant - de volgende uitleg gegeven:
- “(...) Het opruimen van de ruimte heeft [naam zoon] nogal serieus genomen. Hij leefde in de veronderstelling dat alles in de ruimte weg moest en alles wat aan de muur hing van de muur moest worden gehaald om de ruimte leeg te maken. In deze ruimte stonden onder andere een oude gaskachel en een radiator. Omdat deze aan de grond of de muur waren bevestigd heeft hij dit met een slijptol los geslepen. De slijptol lag in deze ruimte, net als ander bouwgereedschap, zoals een kruiwagen en een hamer. De radiator en de gaskachel zijn net als het andere bouwafval opgeruimd. De leiding aan de onderkant van de muur en het bijbehorende kastje, (gasmeter) zaten vast, en [naam zoon] dacht, ik slijp dit los met de slijptol. [Naam zoon] weet niet dat dit een gasleiding is, en ook niet dat dit ook zeer gevaarlijk is. (...)”*
- 2.5 Verzekeraar heeft dekking afgewezen.

De klacht en vordering

- 2.6 Consument vordert van Verzekeraar een bedrag van € 1.126,43 in verband met de schade aan de gasleiding waarvoor de zoon door Liander aansprakelijk is gesteld.
- 2.7 Verzekeraar dient de schade te vergoeden omdat de zoon de schade heeft veroorzaakt en niet met opzet heeft gehandeld. De zoon was zich er niet van bewust dat het een gasleiding betrof.

Het verweer

- 2.8 Verzekeraar heeft de volgende verweren gevoerd.

- 2.9 Gelet op de toedracht is sprake van een vriendendienst waarvoor geen recht op dekking bestaat omdat de schadelijgende partij geen persoon is, maar het bedrijf Liander. Liander is eigenaar van de gasmeter. Er is dus geen schade ontstaan aan zaken van degene, de persoon, die door verzekerde wordt geholpen, maar aan zaken van derden. Ook daarom bestaat geen recht op dekking. Dat het om een persoon moet gaan blijkt uit artikel 3 lid 1 van de voorwaarden.
- 2.10 In het geval de buurman de schadelijgende partij is, dan is de schade van dekking uitgesloten omdat de schade geheel of gedeeltelijk is ontstaan door de buurman zelf. De buurman heeft de zoon immers onvoldoende geïnformeerd met betrekking tot de werkzaamheden die moesten worden verricht. De zoon mocht kennelijk wel de gaskachel en de radiator met de slijptol verwijderen, maar niet de gasmeter, die zich in dezelfde ruimte bevond. De buurman heeft nimmer aangegeven dat de gasmeter niet mocht worden verwijderd.
- 2.11 Aan de kant van de zoon is sprake van opzet in de meest volledige wilsvorming. Het was immers de bedoeling van de zoon de gasleiding door te slijpen omdat alles in de ruimte weg moest. Het kan niet zo zijn dat de zoon niet wist dat het om een gasleiding ging. Van een 16-jarige jongen mag worden verwacht dat hij weet wat een gasmeter is. Dat hij wellicht in de veronderstelling was dat de gasmeter niet meer in gebruik was en dat er geen druk meer op de leidingen stond betekent niet dat hij de leidingen van de gasmeter niet opzettelijk heeft doorgeslepen.

3. De beoordeling

- 3.1 In deze zaak staat de vraag centraal of de zoon van Consument jegens Liander aansprakelijk is voor de schade aan de gasleiding omdat in artikel 2 van de voorwaarden staat dat de verzekering de aansprakelijkheid van verzekerde dekt voor schade aan personen en zaken. Deze bepaling is in de bijlage bij deze uitspraak opgenomen. Deze vraag dient te worden beantwoord aan de hand van de relevante wetgeving en jurisprudentie. In het bijzonder relevant is artikel 6:162 van het Burgerlijk Wetboek (hierna: BW), waarin de criteria voor aansprakelijkheid door onrechtmatige daad zijn opgenomen. Dit zijn: (i) een onrechtmatige daad, (ii) toerekenbaarheid, (iii) schade en (iv) causaal verband. De Commissie zal deze criteria hierna bespreken om daarmee vast te stellen of de zoon aansprakelijk is. Daarna bespreekt de Commissie of er gronden zijn om alsnog geen dekking te verlenen.

Is de zoon aansprakelijk?

- 3.2 Uit artikel 6:162 BW volgt dat een onrechtmatige daad kan bestaan uit een inbreuk op een recht, een doen of nalaten in strijd met een wettelijke plicht of met hetgeen volgens ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betaamt. Daarbij is van belang dat een gedraging niet onrechtmatig is, enkel omdat met de gedraging schade is veroorzaakt.

Een gedraging is pas onrechtmatig wanneer de mate van waarschijnlijkheid van schade zo groot is, dat de dader zich naar maatstaven van zorgvuldigheid zich van de gedraging had moeten onthouden. Zie HR 12 mei 2000, NJ 2001, 300, ECLI:NL:HR:2000:AA5784.

- 3.3 In dit geval heeft de zoon, bij het helpen van de buurman, een gasleiding weggeslepen die aan een meterkast vast zat. De slijptol lag in de ruimte en de zoon verkeerde in de veronderstelling dat alles in de ruimte weg moest en alles wat aan de muur hing van de muur moest worden gehaald om de ruimte leeg te maken. Liander heeft de gasleiding gerepareerd en de zoon aansprakelijk gesteld voor de schade. Tot zover bestaat tussen partijen geen discussie.
- 3.4 De Commissie is van oordeel dat de zoon jegens Liander een onrechtmatige daad heeft gepleegd door de gasleiding van Liander door te slijpen. Uit de stukken blijkt immers niet dat de buurman de zoon expliciet de opdracht heeft gegeven om de gasleiding door te slijpen. De Commissie gaat er daarom vanuit dat de zoon bij het wegslijpen van de gasleiding op eigen initiatief heeft gehandeld. Daarbij heeft de zoon nagelaten te controleren of de gasleiding veilig kon worden verwijderd alvorens hij deze wegsleep, terwijl de gasleiding aan de meterkast vast zat. Het voorgaande brengt mee dat de zoon onrechtmatig heeft gehandeld. De Commissie vindt dat de onrechtmatige gedraging aan Consument kan worden toegerekend. Hem treft van zijn gedraging een verwijt. Hij had dit kunnen en ook moeten vermijden. Zie artikel 6:162 lid 3 BW.
- 3.5 Er bestaat recht op schadevergoeding, in het geval sprake is van schade, veroorzaakt door de onrechtmatige daad die aan de dader kan worden toegerekend. In de onderhavige kwestie is schade geleden door het wegslijpen van de gasleiding: de gasleiding is hierdoor beschadigd. Dit betreft schade aan een zaak. Dat de zaak van Liander, een bedrijf is, doet hier niets aan af.

Tussenconclusie

- 3.6 Het bovenstaande brengt mee dat de zoon jegens Liander aansprakelijk is voor de schade aan de gasleiding. De Commissie komt daarom niet toe aan de vraag of sprake is van een vriendendienst in de zin van de voorwaarden. De bepaling over de vriendendienst is immers, zoals door Verzekeraar ter zitting bevestigd, een aanvulling op de dekking voor wettelijke aansprakelijkheid. Door voornoemde bepaling kan ook recht op dekking bestaan als geen sprake is van wettelijke aansprakelijkheid en dat is hier niet aan de orde.

Bestaan er gronden waardoor Verzekeraar geen dekking hoeft te verlenen?

- 3.7 Verzekeraar heeft aangevoerd dat hij geen dekking hoeft te verlenen omdat de buurman aansprakelijk is. Daarnaast heeft Verzekeraar een beroep gedaan op de opzetclausule in de voorwaarden. De Commissie zal deze verweren hierna bespreken.

- 3.8 De omstandigheid dat de buurman eventueel ook aansprakelijk is voor de schade van Liander omdat hij mogelijk onvolledige instructies heeft gegeven, doet niets af aan de wettelijke aansprakelijkheid van de zoon. Er kunnen meerdere partijen hoofdelijk aansprakelijk zijn voor een en dezelfde schade. Ook de omstandigheid dat het kennelijk de bedoeling was om de gaskachel en de radiator weg te slijpen, doet niet af aan de aansprakelijkheid van de zoon.
- 3.9 Vervolgens is de vraag of de zoon opzettelijk en tegen een persoon of zaak gericht iets doet of nalaat wat in strijd is met het recht omdat Verzekeraar zich hierop beroept. Op grond van artikel 4 lid 1 van de voorwaarden is de schade dan niet verzekerd. Zie de bepaling in de bijlage bij deze uitspraak.
- 3.10 De opzetclausule in artikel 4 lid 1 van de voorwaarden is gelijkkluidend aan de opzetclausule die is opgenomen in het Standaardpolismodel AVP 2000, opgesteld door het Verbond van Verzekeraars. Voor toepassing van de opzetclausule is uitgangspunt dat sprake moet zijn van een opzettelijke en in strijd met het recht gedraging van de verzekerde die objectief gezien gericht is op het doen ontstaan van letsel of zaakschade, en waarbij het in feite toegebrachte letsel of de zaakschade naar objectieve maatstaven als een te verwachten of normaal gevolg van de desbetreffende gedraging kan worden aangemerkt. De Hoge Raad heeft dit geoordeeld in zijn arrest van 13 april 2008, ECLI:NL:HR:2018:601, onder 3.5.7.
- 3.11 De Commissie is van oordeel dat de zoon niet opzettelijk en in strijd met het recht heeft gehandeld omdat uit niets blijkt dat het zijn bedoeling was om met het doorslijpen van de gasleiding schade te veroorzaken. Dat het wel zijn bedoeling was de gasleiding door te slijpen, maakt niet dat de zoon ook de bedoeling had de schade te veroorzaken. In tegendeel, de zoon ging er oprecht maar ten onrechte van uit dat hij met instemming van de buurman de leiding doorsleep. Het beroep van Verzekeraar op artikel 4 lid 1 van de voorwaarden slaagt daarom niet.

Conclusie

- 3.12 De conclusie is dat de zoon aansprakelijk is voor de schade van Liander en dat Verzekeraar dekking moet verlenen. De klacht van Consument is derhalve gegrond. De Commissie zal de vordering van Consument daarom toewijzen.

4 De beslissing

De Commissie beslist dat Verzekeraar een bedrag van € 1.126,43 aan Consument vergoedt, binnen vier weken na de dag waarop een afschrift van deze beslissing aan partijen is verstuurd.

Deze uitspraak is een bindend advies. Tegen deze uitspraak kunt u beroep instellen bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening wanneer wordt voldaan aan de vereisten van artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Voor het instellen van beroep geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Het Reglement van de Commissie van Beroep en meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak, zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de Geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het Reglement Geschillencommissie Financiële Dienstverlening, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Bijlage - Relevante bepalingen uit de toepasselijke verzekeringsvoorwaarden (3616)

Artikel 1 Algemeen

1.1 Wie bedoelen wij met ‘verzekerden’?

(...)

Heeft u zich verzekerd als gezin?

Dan zijn verzekerd:

- u als verzekeringsnemer;
- (...)
- de stief(kinderen) van u en/of uw partner als zij bij u inwonen of als zij voor studie ergens anders wonen;
- (...)

Deze personen worden verder in deze voorwaarden aangeduid als verzekerde.

1.2 Is de verzekering ook geldig tijdens het werk?

Verzekerde is als particulier verzekerd. Deze verzekering geldt daarom niet voor aansprakelijkheid in verband met het uitoefenen van:

- een bedrijf;
- een beroep;
- betaalde arbeid.

Er zijn enkele uitzonderingen. De verzekering geldt wel voor:

- (...)
- kinderen die tijdens stage, studie, vakantie of vrije tijd werkzaamheden uitvoeren voor een ander. Deze werkzaamheden kunnen betaald of onbetaald zijn. Welke kinderen verzekerd zijn, is hiervoor genoemd. De verzekering geldt allen als de aansprakelijkheid van een kind niet wordt verzekerd door een andere verzekering. De werkgever zelf kan geen beroep doen op deze verzekering. Dit geldt ook voor de erfgenamen van de werkgever of iemand die de werkgeversrechten heeft overgenomen.
- (...)

Artikel 2 Welke schade vergoeden wij?

Deze verzekering dekt de aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade aan personen en zaken. Dit geldt alleen als verzekerde de schade veroorzaakt tijdens de duur van de verzekering. Op het polisblad staat het maximumbedrag dat wij per schadegebeurtenis vergoeden. Dit maximum geldt voor alle verzekerden samen.

(...)

Artikel 3 Wat vergoeden wij bij bijzondere vormen van aansprakelijkheid?

(...)

3.2 Wat vergoeden wij bij schade ontstaan tijdens vriendendienst, sport en spel, logeren of oppassen.

Ontstaat er schade bij een vriendendienst, tijdens sport of spel, bij logeren of oppassen en bent u hiervoor niet aansprakelijk volgens de wet, dan hoeft u de schade niet te betalen.

Wij vergoeden, ook als de wettelijke vergoedingsplicht ontbreekt, de schade tot maximaal € 15.000,00 in de onderstaande 3 situaties:

I Bij een vriendendienst

Hiermee bedoelen we dat u iemand helpt zonder dat u daar geld (financiële compensatie) voor krijgt. U veroorzaakt schade aan degene of aan zaken van degene die u helpt en de schade ontstaat door iets wat u doet of wat u juist niet doet (nalaat).

(...)

Let op! Wij betalen alleen voor de schade in de bovenstaande situaties als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- De persoon die de schade heeft geleden eist alleen geld voor de eigen schade en,
- De persoon die de schade heeft, is niet verzekerd via deze verzekering, met uitzondering van de oppas van uw minderjarige kinderen gedurende de periode van oppassen en,
- De persoon die schade heeft, kan geen vergoeding krijgen van een ander of van een andere verzekeraar en,
- De schade is niet gedeeltelijk of geheel ontstaan door schuld van de persoon die de schade heeft.

(...)

Voorbeeld van ‘vriendendienst’

Uw burens vragen u om te helpen met het huis te verven. Tijdens het verven wordt een blik verf door u omgestoten waardoor schade op de vloer van de burens ontstaat. Aansprakelijk is verzekerde in deze situatie eigenlijk niet omdat de burens bewust dit risico nemen en verzekerde belangeloos helpt. Toch voelt verzekerde zich schuldig, hij of zij heeft immers het verfblik omgestoten.

(...)

Artikel 4 Welke schade vergoeden wij niet?

a. Opzet

- Als er schade ontstaat doordat een verzekerde opzettelijk en tegen een persoon of zaak gericht iets doet of nalaat wat in strijd is met het recht, dan is dat niet verzekerd;
- Ook als er schade ontstaat doordat een groep waarvan de verzekerde deel uitmaakt opzettelijk en tegen een persoon of zaak gericht iets doet of nalaat wat in strijd is met het recht is dat niet verzekerd, zelfs niet als het niet de verzekerde zelf was die iets deed of naliet.

In beide gevallen maakt het niet uit of de verzekerde of – een lid van – de groep onder invloed van alcohol of een ander bedwelmend of opwekkend middel verkeert. In beide gevallen is er wel dekking als de verzekerde op het moment van zijn/haar doen of nalaten nog geen 14 jaar oud is.